

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.336/2016/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. ... jogtanácsos (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - dr. Muszka Sándor ügyvéd ügyintézője mellett a Dr. Muszka Sándor Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű és II.rendű alperes neve II. rendű (mindketten: cím) alperesek ellen szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt indított perében az Egri Törvényszék 11.P.20.242/2015/11. sorszámu ítélete ellen az I. rendű alperes 12. sorszámu alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy mellőzi az I. rendű alperes kötelezését eljárási illeték megfizetésére.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes ... Megyei Adóigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) 2013. május 13-án hozott 5218629281 számú, a másodfokú adóhatóság által helybenhagyott határozatában az I. rendű alperest különböző adónemekben összesen 10 717 478 forint pénzügyileg rendezendő adókülönbözet, ebből 9 027 478 forint adóhiány után 5 290 958 forint adóbírság, 1 585 454 forint késedelmi pótlék és 50 000 forint mulasztási bírság megfizetésére kötelezte. A határozat bírósági felülvizsgálata iránt az I. rendű alperes által előterjesztett keresetet az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.282/2013/5. számú ítéletével elutasította.

Az elsőfokú adóhatóság az I. rendű alperest a bevételei utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés eredményeként a 2015. április 17-én hozott 3174523333 számú határozatában 2012. november hónapra 506 000 forint, december hónapra 714 000 forint, 2013. évre 19 061 000 forint, összesen 20 281 000 forint általános forgalmi adó, azután 40 562 000 forint adóbírság és 1 041 000 forint - 2015. december 30-i módosító határozat szerint 929 000 forint - késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte. Fellebbezés hiányában a határozat jogerőre emelkedett.

Az I. rendű alperes a gyermekére, a II. rendű alperesre ajándékozási szerződésekkel átruházta 2013. augusztus 28-án a n.-i 0214/14, 1364, 0214/9 helyrajzi számú ingatlanait, 2013. szeptember 17-én a M. típusú gépjárművét.

Végrehajtás alá vonható jövedelem, illetve vagyon hiányában az I. rendű alperessel szemben indított adóvégrehajtás nem vezetett eredményre. Önkéntesen teljesített 2015. január 6. és október 9. között 1 650 000 forintot.

A felperes a keresetében kérte az alperesek által kötött ajándékozási szerződések vele szemben hatálytalanságának a megállapítását és a II. rendű alperes kötelezését annak tűrésére, hogy a két határozaton alapuló követelését az átruházott vagyontárgyakból végrehajtás útján kielégítse. Követelését az I. rendű alperes pert megelőző, és a per alatti teljesítésére figyelemmel 69 239 709 forintban jelölte meg.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével megállapította, hogy az alperesek által kötött ajándékozási szerződések a felperessel szemben hatálytalanok és a II. rendű alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a **n.-i** 0214/14, 0214/9, 1364 helyrajzi számú ingatlanokból és az **XXX-000** forgalmi rendszámú M. gépjárműből a felperes az 5218629281 és a módosított 3174523333 számú határozatain alapuló 69 239 709 forint követelését végrehajtás útján kielégítse. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 400 000 forint perköltség és 1 497 600 forint illeték megfizetésére.

Az ítélete indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 203. § (1)-(2) bekezdése, a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről nyilvánított 1/2011. (VI.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja felhívásával a szerződés fedezetelvonó jellege megállapításának feltételeiként rögzítette a jogosult fennálló igénye kielégítési alapjának az elvonását, a szerző fél rosszhiszeműségét vagy az ügylet ingyenességét. Hangsúlyozta, hogy a jogosult követelésének a szerződés megkötésekor kell fennállnia, és elég, ha a perindításkor kerül az igény állapotába.

Abban a kérdésben, hogy az I. rendű alperes adófizetési kötelezettsége mely időpontban keletkezett, az egyes adónemekre vonatkozó törvények, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezéseit tartotta irányadónak. Megállapította, hogy az I. rendű alperes 5218629281 számú határozatban megállapított adófizetési kötelezettsége 2010. és 2011. években keletkezett, 2013. augusztus 28-án már annak ismeretében kötötte meg az ajándékozási szerződést és juttatta ingyenesen a gyermeke, a II. rendű alperes részére a követelés kielégítésének fedezetül szolgáló ingatlanait. A másodfokú határozat kézbesítését követően, 2013. szeptember 14-én kötött szerződéssel pedig a gépjárművét is elajándékozta. E határozattal érvényesített követelések az ajándékozási szerződések megkötésekor már fennálltak. Az adófizetési kötelezettség törvényben meghatározott időpontjának elmulasztásával az adó és az ahhoz kapcsolódó adóbírság és késedelmi pótlék is az igény állapotába került, azt az adóhatóság igazgatási eljárás keretében érvényesíthette. Ezek a követelések a szerződések megkötésekor már nemcsak fennálltak, hanem már az igény állapotában is voltak.

Az I. rendű alperes 2012-ben havonta, 2013-ban évente tett adóbevallást. Az Art. 2. számú melléklete 2. a) pontja szerint az általános forgalmi adót 2012-ben a tárgyhót követő hó 20. napjáig, 2013-ban az adóévet követő év február 25-éig kellett megfizetnie. A 2013. évi fizetési kötelezettsége 2014. február 26-tól volt érvényesíthető, került az igény állapotába. Keletkezése az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa törvény) 55. § (1) bekezdése szerint a teljesítéssel történt. 2013-ra az I. rendű alperes általános forgalmi adó fizetési kötelezettségének a megállapítása az általa a 2013. augusztus 28-át megelőző teljesítés után kiállított számlák alapján történt. Az általános forgalmi adó fizetési kötelezettsége az Áfa törvény 55. § alapján 2013. augusztus 28-át megelőzően keletkezett, a felperes ezen követelése 2014. február 26-án vált érvényesíthetővé.

A felperes követelése mindkét határozat alapján az ajándékozási szerződések megkötésének az időpontjában fennállt, a kereset benyújtásakor már az igény állapotába került. A fedezetelvonás megállapításához vagylagosan elegendő volt az ingyenesség, illetve a rosszhiszeműség. A perbeli esetben mindkettő törvény által vélelmezett. Az ingyenességet maga a szerződés is deklarálja, a II. rendű alperes rosszhiszeműsége a vélelem megdöntése hiányában szintén fennáll.

Az elsőfokú bíróság a PK vélemény 4. pontja felhívásával rögzítette, hogy az I. rendű alperessel szemben az adóvégrehajtási eljárás nem vezetett eredményre, szívésségi lakáshasználó, még végrehajtás alól mentes vagyontárgyakkal sem rendelkezik. Ezért az ingatlanai és a gépjárműve elajándékozásával a felperes követelésének a kielégítési alapját elvonta, nem maradt olyan vagyontárgya, amelyből a követelés behajtható.

Az elsőfokú bíróság a PK vélemény 6. pontjára utalással megállapította, hogy a szerző II. rendű alperes túrni köteles, hogy a felperes a követelését a vele szemben hatálytalan szerződésekkel átruházott vagyontárgyakból kielégíthesse.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a felperes a követelésének jogalapját ésösszezszerűségét jogerős adóhatósági határozatokkal igazolta, azok felülvizsgálatára a jelen perben nincs lehetőség. Az alpereseket egyetemlegesen kötelezte a felperes perköltiségeként a jogi képviselőjének a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján megállapított munkadíjának a megfizetésére. Arra figyelemmel, hogy a keresetét a felperes a per alatt módosított határozatára tekintettel szállította le, az alpereseket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (2) bekezdés és 15. § alapján a kereseti illeték részbeni megtérítésére kötelezte.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezésére irányult. A PK vélemény 3. és 4. pontjára hivatkozással azt állította, hogy a 2012. novemberre, decemberre és a 2013. évre megállapított fizetési kötelezettsége kapcsán a felperes követelése a szerződéskötés időpontjában még nem állt fenn. A 2013-ra az általános forgalmi adót 2014. február 25-ig volt köteles megfizetni, azt megelőzően létező követelésről nem lehet beszélni. A 2013. évre megállapított 19 061 000 forint adóhiány 2014. február 26-án, a szerződések megkötését követően, ezen adóhiány kapcsán megállapított adóbírság és késedelmi pótlék a határozat meghozatalának napján, 2015. április 17-én keletkezett követelés. Ebből következően a felperes követeléséből 60 664 000 forint a szerződések megkötését követően keletkezett, azok kapcsán a szerződések fedezetelvonó jellege nem állapítható meg. Ezen összeg erejéig a keresetet el kellett volna utasítani és a felperest kötelezni az alperes perköltiségeinek a viselésére. Az alperesek a szerződések megkötésekor abban a jóhiszemben voltak, hogy ezzel az összeggel a felperesnek nem tartoznak. Az I. rendű alperesnek a perben csatolt költségvetési számlái alapján adólevonási joga is keletkezett, amellyel a fizetési kötelezettsége csökkenthető [Áfa törvény 119. § (1)-(2), 153/A. § (1)]. A II. rendű alperes az adóhatósági eljárásban nem vett részt, a perben pedig az adólevonási jogot keletkeztető számlák csatolásával nem tudta eredményesen bizonyítani azt, hogy a határozatokban szereplő összegek nem állnak fenn. Ez által sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben rögzített jogorvoslati joga az adóhatósági határozattal szemben [2/2013. (I.23.) AB határozat, BH 177. 2015.].

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben és indokaiban egyaránt helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú ítélet érdemi felülvizsgálata a másodlagos fellebbezési kérelem alapossága esetén kizárt, ezért az ítéletábra először erről foglalt állást. Megállapította, hogy a releváns tényállás megállapításához, a kereset érdemi elbírálásához a szükséges adatok rendelkezésre állnak. Lényeges eljárási szabálysértés, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlésének, illetve kiegészítésének szükségessége hiányában a másodlagos fellebbezési kérelem nem vezethetett eredményre.

Ezért az ítéletábra a Pp. 253. § (1) bekezdése alapján az ügy érdemében határozott. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, az érdemi döntésével és annak jogi indokaival is egyetértett. Az indokolás szükségtelen megismétlését mellőzve a fellebbezés érvei kapcsán mutat rá a következőkre:

Az elsőfokú bíróság az adófizetési kötelezettség keletkezése időpontjának a megállapításakor helyesen hívta fel és alkalmazta az általános forgalmi adózás szabályairól alkotott Áfa törvény rendelkezéseit. Az Áfa törvény 2. § a) pont alapján az általános forgalmi adót az adóalany - többek között - a belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése után kell fizetnie.

Az Áfa törvény III. Fejezetében az *adófizetési kötelezettség keletkezése, fizetendő adó megállapítása* cím alatt az 55. § (1) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósul (a továbbiakban: teljesítés); az 56. § szerint a fizetendő adót - ha e törvény másként nem rendelkezik - a teljesítéskor kell megállapítani. Az Áfa törvény XII. Fejezetében az *adó bevallása, megfizetése és visszaigénylése* cím alatt a 184. § úgy rendelkezik, hogy az adót önadózással megállapító adófizetésre kötelezett a megállapított adóról az Art. szerint bevallást tesz az állami adóhatóságnak. Abban az esetben, ha a 184. § szerint bevallott adó megfizetési kötelezettséget eredményez, az adófizetésre kötelezett az adót az Áfa törvény 185. § (1) bekezdése alapján legkésőbb az Art.-ban meghatározott esedékességig fizeti meg az állami adóhatóságnak.

A fellebbezés az Áfa törvény előzőekben felhívott rendelkezései ellenében tévesen állítja azt, hogy az I. rendű alperesnek a szerződések megkötésekor még nem volt általános forgalmi adó fizetési kötelezettsége. Az I. rendű alperes adófizetési kötelezettsége abban a hónapban keletkezett, amelyre az adóhiányt az adóhatóság megállapította: 2012. november hónapra 506 000 forint, december hónapra 714 000 forint, 2013. évre 19 061 000 forint összegben.

A felperes által csatolt ellenőrzési jegyzőkönyv szerint az I. rendű alperes 27 % mértékű általános forgalmi adó fizetési kötelezettsége belföldi értékesítések, azok időpontjában, 2012. novemberben, decemberben és 2013-ban merült fel. Az I. rendű alperes által nem vitatottan a 2013-ra megállapított 19 061 000 forint adóhiány 2013. augusztus 28-át megelőző időpontokban történt vágócsirke értékesítés kapcsán keletkezett. Az adót az értékesítésről kiállított számlákban felszámította.

Azzal, hogy a termékértékesítések keletkezett adófizetési kötelezettségét az I. rendű alperes az Art.-ban meghatározott esedékességig nem teljesítette, az adót az állami adóhatóságnak nem fizette meg, megalapozta az igény adóigazgatási eljárásban való kikényszerítését, a mulasztás adójogi jogkövetkezményeként az adóbírság kiszabását és a késedelmi pótlék felszámítását.

A szerződések megkötését megelőzően, az értékesítései kapcsán keletkezett az I. rendű alperes adófizetési kötelezettsége, a szerződés fedezetelvonó jellege ennek tükrében volt vizsgálható. Az nem releváns, hogy az adóalany a már korábban keletkezett adófizetési kötelezettségét milyen időszakban köteles bevallani és adóbírság-, illetve késedelmi pótlékmentesen megfizetni.

A felperes által a per tárgyává tett ajándékozási szerződésekben átruházóként részes I. rendű alperes korábban keletkezett, adó- és járulékaik jogcímen fennálló tartozásaira tekintettel a szerződések fedezetelvonó jellege megállapítható volt, a szerződések relatív, a felperessel szembeni hatálytalanságának a Ptk. 203. § (1) bekezdésében foglalt feltételei megvalósultak.

A fellebbezés további érveiről az ítéletábrának arra figyelemmel kellett állást foglalnia, hogy a felperes követelése adójogi jogviszonyban keletkezett, annak alanya a II. rendű alperes nem lehetett. Az Áfa törvény VII. fejezetének szabályai szerint az adólevonás joga is csak az adóalany I. rendű alperest illet(het)te. Adót nem vallott be, beszerzési számlát az ellenőrzés során nem mutatott be, az ellenőrzés során fizetendőként megállapított adóval szemben levonható adót az adóigazgatási eljárásban nem igazolt. Az adómegállapítási időszakban megállapított fizetendő adó mértékét érintő, az összegét csökkentő - az Áfa törvény 137. §-a alapján az adószám törlésével elenyésző - adólevonás jogát a jelen perben nem érvényesíthette. Az ilyen jellegű igényérvényesítés az adójogi jogviszonyra irányadó eljárási szabályok szerint az adóigazgatási eljárásban történhet. A II. rendű alperes adójogi jogviszonyban nem volt fél, az adóalany I. rendű alperes által gyakorolni elmulasztott adólevonás jog miatt alappal az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére nem hivatkozhat. A jogorvoslat joga azt illeti, akinek a döntés jogát, vagy jogos érdekét érinti. Az I. rendű alperes adóügyében ilyennek a II. rendű alperes nem tekinthető. A fellebbezésben felhívott 2/2013. (I. 23.) AB határozatban az Alkotmánybíróság is azt állapította meg, hogy *nem sérti az Alaptörvényben deklarált jogorvoslatihoz való jogot az a szabályozás, amely - tekintettel a jogi normában tételesen felsorolt, speciális jogviszonyban lévő személyek körében - mögöttes felelősségi jelleggel olyan megfizetésre kötelezést tesz lehetővé, amely eredetileg nem a megfizetésre kötelezettekkel szemben keletkezett, de a kapcsolatuk jellegéből adódóan megfizetésre kötelezésüknek ésszerű indoka van és a kötelezés előfeltétele jogerős közigazgatási vagy bírói döntés, amely olyan eljárásban keletkezett, ahol az eredetileg kötelezett személy élt vagy élhetett volna jogorvoslati jogával* {42} 5.4.}. A jelen perben a felperes jogerős és végrehajtható határozatán alapuló követelése ilyen alapon nem kérdőjelezhető meg.

A II. rendű alperes nem az adó megfizetésére az Art. szabályai szerint határozattal kötelezett személy. A rá ingyenesen átruházott vagyontárgyakkal való felelőssége polgári jogi, a Ptk. 203. § (1) bekezdésének alapuló felelősség. E polgári jogi jogviszonyt az hozta létre, hogy az adófizetésre kötelezett I. rendű alperessel olyan szerződést kötött, amely a felperes követelésének a kielégítési alapját elvonta. E felelősség alól csak úgy mentesülhetett volna, ha a Ptk. 203. § (2) bekezdésében felállított törvényi vélelemmel szemben bizonyítja a szerzésének visszterhes és jóhiszemű voltát.

Az ítéletábra a fent kifejtett indokai alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, lényegében saját helyei indokai szerint, azzal hagyta helyben, hogy mellőzte az I. rendű alperes kötelezését eljárási illeték megfizetésére.

A fellebbező I. rendű alperes részére engedett teljes személyes költségmentesség hatálya kiterjed a meg nem fizetett kereseti- és fellebbezési illetékekre is, annak megtérítésére a Kmr. 13. § (1) bekezdés alapján nem kötelezhető, azt a 14. § alapján az állam viseli (BH1992. 110.).

D e b r e c e n, 2016. június 23.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

- kiadó -